

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

IV. Institit deinde apud Agapetum Papam uti huic Archiepiscopo
committerentur vices sedis apostolicæ. Sed is assentiri Iustiniano noluit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

V. Vicariam illam dignitatem Agapeti successor Vigilium tribuit Archiepiscopo primæ Iustinianæ per sex provincias illi contributas.

VI. Illustrissimus Cardinalis Baronius refellitur, qui putavit ista à Vigilio extorta per vim fuisse. Referuntur Baronij argumenta.

VII. Excipiuntur singula illustrissimi Cardinalis argumenta.

VIII. Nova illa Archiepiscopi primæ Iustinianæ dignitas accepta non fuit Episcopis Illyricianis, præcipue verò Thessalonicensibus. Benenatus Episcopus primæ Iustinianæ damnatus in synodo Illyriciana. Probatur ex Victore Tunnonensi, qui explicatur. Illyricianorum Episcoporum nomine interdum intelliguntur universi Episcopi Illyriciani, interdum verò illi tantum qui Iustinianæ primæ Archiepiscopo subiecti erant. Senonensis Archiepiscopus diu Parisiensem non habuit pro Archiepiscopo.

IX. Nihil tamen contradictione sua effecit Episcopus Thessalonicensis, mansitque novo Archiepiscopo sua auctoritas. Probatur ex sancto Gregorio. Causa personæque Episcoporum primæ Iustinianæ subiecta erant censura Pontificum Romanorum.

X. Ampli illa Archiepiscopi istius auctoritas effecit ut ei Patriarchæ dignitas & appellatio tributa sit à nonnullis antiquis scriptoribus.

XI. Corinthio quoque Episcopo tributa sunt vices Romani Pontificis in Achaia & Hellade. Probatur auctoritate Facundi, Gregorij Magni, & Balsamonis.

XII. Abolita est prorsus Episcopi Thessalonicensis auctoritas in Illyrico ævo Leonis Isauri, qua restricta est intra fines solius Macedonia primæ.

I. Satis, ut arbitror, ac forsitan nimis immorati sumus in explicanda dignitate Episcopi Thessalonicensis, ut opus non sitire per omnes sequentium temporum ætates. Sed necessarium visum est nihil omittere, quòd in istius potestate & mandatis ferè consent quæcunque sequentibus seculis aut mandata Legatis sunt, aut ab illis præsumpta. Superest itaque ut ostendamus quonam tempore defierit Episcopi illius auctoritas in Illyrico, quo primum pacto convulsa, quibus de causis imminuta extinctaque fuerit. Simul autem agemus de primæ Iustinianæ Archiepiscopo, qui Vicarius apostolicæ sedis fuit per aliquot Illyrici provincias, & de Corinthiensi, qui eandem Vicarij auctoritatem obtinuit in Achaia & Hellade.

II. Prima adversus Thessalonicensem Episcopum tentamenta fuere ævo Theodosij junioris, qui quorundam Illyricianorum Episcoporum suasionibus permotus, orientalis Illyrici causas ad curam Constantinopolitani Episcopi pertinere debere sancivit lege lata anno CDXXI. ut dictum est suprâ. Sed hic conatus irritus fuit. Haud ita multò post Perigenes Corinthiorum Episcopus, adeoque provinciæ Achiæ Metropolitanus, Anastasij Thessalonicensis auctoritatem excutere tentavit. Sed hanc audaciam missis Legatis & data ad eum epistola repressit

Sixtus III. Pontifex Romanus. Sub Leone deinde, qui Sixto successit, Anatolius tentavit in partes suas trahere Episcopos Illyricianos; ut docuit nos in capite superiori epistola ejusdem Leonis ad Iulianum Coensensem Episcopum. Felicior fuit Archiepiscopus primæ Iustinianæ: qui non solum potestati Thessalonicensis Episcopi exemptus est, sed etiam vicariatu sedis apostolicæ ornatus in quibusdam provinciis Illyricianis, in quas imperium abrogatum est Episcopo Thessalonicensi. Quod qua ratione factum sit, paucis expediam.

III. Iustinianus Imperator, patriæ suæ Achridæ sive primæ Iustinianæ (qua civitas fuit in Dardania Europæ) ornandæ cupidus, volensque eam circa sacerdotalem censuram, ut ejus verbis utamur, maximis incrementis ampliari, constituit anno DXXXV. uti primæ Iustinianæ antistes, non solum Metropolitanus, sed etiam Archiepiscopus fieret, & ut sub ejus auctoritate essent provinciæ Illyricianæ quæ sequuntur, Dacia nimirum mediterranea, Dacia ripensis, Mæsia secunda, Dardania, Prævalis, & pars aliqua secunda Pannoniæ quæ Bacensis civitati contributa erat. Ius autem omne in provinciis illas abrogat Episcopo Thessalonicensi, tam pro celebratione Conciliorum, quam pro ordinationibus Metropolitanorum, quos ad consecrationem Archiepiscopi primæ Iustinianæ pertinere in posterum debere sancivit, ita ut ipse à generali provinciarum illarum synodo ordinaretur. Postremis autem verbis legis ista omnia, quæ paulò antè multis verbis explicaverat, velut compendio perstringit, ita scribens ad Catellianum Archiepiscopum primæ Iustinianæ: *Quando autem tue recordationis sedis gubernatorem ab hac luce decedere contigerit, pro tempore Archiepiscopum ejus à venerabili suo Concilio Metropolitanorum ordinari sancimus, quemadmodum decet Archiepiscopum omnibus honoratum Ecclesiis provehi, nulla penitus Thessalonicensi Episcopo nec ad hoc communionem servanda.*

IV. Eodem tempore Iustinianus apud Agapetum Pontificem Romanum egit uti is novo huic Archiepiscopo vices apostolicæ sedis injungeret, nimirum per illas provincias quæ suprâ nominatæ sunt. Quid ad hanc petitionem rescripserit Agapetus, non invenimus. Ex epistola autem ejus ad Iustinianum, qua rem totam se per Legatos significare ait, & ex Novella Constitutione cxxxii. ejusdem Iustiniani, in qua vicariatum illum revocat ad beneficium Vigilij, nulla mentione Agapeti facta, colligere possumus illum vices suas noluisse concedere Archiepiscopo primæ Iustinianæ, fortassis æmulatione erga

L iij

Iustia. Nov. xi.
Vide supra Lib. 2.
cap. 9. §. 1.

emergentem auctoritatem, & munimenta in futurum prætruenens adversus ambitionem, si exemplo Constantinopolitanorum antistitum iste novi aliquid tentaret adversus privilegia antistitis Romanae urbis. Hæc sunt verba Agapeti: *De Iustiniana civitate gloriosi natalis vestri conscia, necnon & de nostra sedis vicibus injungendis, quid servato beati Petri, quem diligitis, principatu & vestre pietatis affectu plenius deliberari contigerit, per eos quos ad vos dirigimus Legatos Deo propitio celeriter intimamus.*

Agapet. epist. 4.
ad Iustinianum.

Vigil. epist. 1.

V. Mortuo interim Agapeto successit Silverius, & isti Vigilus. Ad illum verò Iustinianus legationem misit anno D X L. quò primum anno sedere in sede apostolica citra controversiam cœpit Vigilus, extincto Silverio. Puto autem simul à Vigilio petiisse per Dominicum Exconsulem atque Patricium (nam is legatus erat Iustiniani) uti vices apostolicæ sedis committeret Archiepiscopo primæ Iustinianæ. Nam vicariatus istius meminuit ipse Iustinianus in constitutione lata anno sequenti, in qua sic loquitur: *Per tempus autem beatissimum primæ Iustinianæ nostræ patriæ Archiepiscopum habere semper sub sua jurisdictione Episcopos provinciarum Daciæ mediterraneæ, & Daciæ ripensis, & Privalis, & Dardaniæ, & Mysiæ superioris, atque Pannoniæ, & ab eo hos ordinari, ipsum verò à proprio ordinari Concilio, & in subjectis sibi provinciis locum obtinere cum sedis apostolicæ Romæ, secundum ea quæ definita sunt à sanctissimo Papa Vigilio.*

Iustinian. Nov.
531. c. 1. an. 544.

VI. Falli ergo necesse est illustrissimum Cardinalem Baronium, qui incertum esse ait tempus quo vicariatus iste tributus est Archiepiscopo primæ Iustinianæ, & vi extortum esse ait à Iustiniano, nimirum post dissociatam inter eos concordiam. Quippe ea dissoluta est post Vigilij adventum Constantinopolim, id est, post annum quingentesimum quadragesimum septimum, vel ipso teste Baronio. Immo diuturna illa vis imperatoria, qua adactum Vigilium ait ut vices suas delegaret Archiepiscopo primæ Iustinianæ, ad aliam vim referri non potest quam ad eam quam idem Pontifex pertulit anno D L I. & sequentibus. Vana igitur est omni ex parte conjectura Baronij, quam heic tibi proponimus, lector, ut tanti momenti causam etiam tui iudicij faciamus. Hæc sunt verba Baronij: *In hujuscemodi habitis cum Iustiniano conflictibus cum fatigatus esset arumnis Vigilus, idem Imperator ab eo inter alia illud extorsit, quod ab Agapeto Papa obtinere frustra tentaverat, nec ab ejus successore Silverio impetrare valuit, nempe ut prima Iustiniana, natale solum, à se mirifice illustrata, non episcopatus tantum, sed metropolitana sedis augetur dig-*

Baron. ad an.
531. & 555.

Baron. ad an. 555.

nitate. Cùm inquam à Vigilij prædecessoribus ipse Iustinianus impetrare conatus esset, minime valuit obtinere, quòd scirent iidem Romani Pontifices ea verti in præjudicium aliarum ipsi provinciarum adjacentium metropolitanarum sedium, injustum rati dedecore nobilium Ecclesiarum illustrari novam Ecclesiam primæ Iustinianæ, indecensque esse alias denudare ut una superornaretur Ecclesia, cresceret nimirum ipsa diminutione majoris, cui ipsa subdita fuisset, Ecclesia.

VII. In variis heic errores incidit illustrissimus Cardinalis. Nam neque post arumnas Vigilus vices suas tribuit Archiepiscopo primæ Iustinianæ, sed in felicibus pontificatus ejus initiis, & ante omnem simultatem cum Iustiniano, ut supra demonstratum est. Secundò, frustra ait Imperatorem non potuisse ista impetrare à Silverio, frustra, inquam, cùm id à nemine proditum sit memoriæ literarum. Tertio, ait Iustinianum à Pontificibus petiisse uti decernerent primam Iustinianam sedem esse metropolitanam. Id verò neque ex Agapeti epistola neque ex Iustiniani Novella colligitur. Immo repugnare huic sententiæ videtur Iustinianus, qui decernit ut primæ Iustinianæ pro tempore antistes, non solum Metropolitanus, (quod solum à Pontificibus petiisse Iustinianum scribit Baronius) sed etiam Archiepiscopus esset, id est, superpositus esset Metropolitanis provinciarum quæ lege illa subjectæ fuerunt antistiti primæ Iustinianæ. Denique non vidit Baronius quantam præcis illis Pontificibus injuriam faceret qui Episcopos Arelatenfes extulerunt, non solum super ceteros Galliarum Metropolitanos, sed etiam super Viennensem, cujus metropoli subjecta fuerat Arelatenfis Ecclesia.

VIII. Novam illam Archiepiscopi primæ Iustinianæ dignitatem acceptam non fuisse Illyricianis Episcopis, præcipue verò Thessalonicensi, in cujus diminutionem ista constituta fuerunt, facile mihi persuadeo. Ipsi enim testatum hoc mihi fecisse videntur anno quingentesimo quinquagesimo, in causa Benenati Episcopi primæ Iustinianæ, quem synodus Illyriciana eo anno damnavit tanquam obrectatorem Trium Capitulorum, & studio sanè conservandæ veræ fidei, sed odio etiam, ut ego arbitror, erga Iustinianum, cujus apertum & pervicax erat studium pro condemnatione Trium Capitulorum. Hanc historiam debemus Chronico Victoris Episcopi Tunnonensis: *Post consulum Basily V. C. anno 11. Illyriciana synodus in defensione trium capitum Iustiniano Augusto scribit, & Benenatum primæ Iustinianæ civitatis Episcopum, obrectatorem eorundem trium capitum, condemnat. Ac ne quis putet Victorem*